

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **A. L.**, zast. JUDr. Petrem Živělou, advokátem se sídlem Puškinova 5, Vyškov, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor dopravy**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 3. 2011, č. j. JMK 24833/2011, sp. zn. S-JMK 24833/2011/OD/Ko, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 3. 11. 2011, č. j. 57 A 57/2011 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) ze dne 3. 11. 2011, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 3. 2011, č. j. JMK 24833/2011, sp. zn. S-JMK 24833/2011/OD/Ko. Uvedeným rozhodnutím žalovaného bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Městského úřadu Vyškov, odbor dopravy (dále jen „správní orgán“), ze dne 14. 1. 2011, sp. zn. MV 60892/2010 OD, č. j. MV 60892/2010 OD/7 Ja, kterým byl stěžovatel uznán vinným ze

spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. f) bodu 8. zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění platném pro projednávanou věc, kterého se měl dopustit tím, že dne 22. 10. 2010 v 15:10 hod. řídil vlastní jízdní kolo tov. zn. Velamos v obci Vyškov po cyklostezce na ulici Sochorova ve směru od průmyslové zóny do centra města a při vyjíždění z cyklostezky nedal přednost v jízdě osobnímu motorovému vozidlu tov. zn. Seat Toledo, RZ 6B1 4415, které řídil J. D. po místní komunikaci ulice Sochorova ve směru od sídliště směrem k hlavnímu průtahu, a s tímto se střetl; technická závada jako příčina dopravní nehody nebyla na místě ohledáním zjištěna ani uplatněna; svým jednáním porušil ustanovení § 23 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o silničním provozu“), tedy nedal přednost v jízdě v případě, ve kterém je povinen dát přednost v jízdě podle zvláštního právního předpisu. Stěžovateli byla za spáchaný přestupek uložena pokuta ve výši 2 500 Kč a dále povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

Předmětem sporu v projednávané věci je úplnost dokazování provedeného správními orgány a v této souvislosti dále otázka, zda lze spolehlivý závěr o mechanismu vzniku dopravní nehody učinit bez vyhotovení znaleckého posudku z oboru doprava.

II. Posouzení věci krajským soudem

Stěžovatel podal proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 3. 2011 žalobu ve správním soudnictví, kterou krajský soud shledal nedůvodnou. Krajský soud v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že v projednávané věci bylo žalovaným s dostatečnou mírou pravděpodobnosti prokázáno, že se stěžovatel dopustil jednání, které bylo posléze kvalifikováno jako naplnění skutkové podstaty předmětného přestupku, a dodal, že žalovaný ve svém rozhodnutí dostatečně podrobně, srozumitelně a přesvědčivě zdůvodnil, proč nevyhověl návrhu stěžovatele na provedení dalšího důkazu, tj. znaleckého posudku, který stěžovatel navrhl teprve v odvolacím řízení. Dle názoru krajského soudu je z výpovědí, které stěžovatel učinil před správním orgánem a následně při jednání u krajského soudu, zcela zřejmé, že stěžovatel nevytvořil podmínky k tomu, aby při vyjíždění ze stezky pro cyklisty dal přednost v jízdě vozidlu jedoucímu po pozemní komunikaci; opakovaně potvrdil, že se doprava nedíval, spoléhal na svůj zorný úhel a uvedl, že se díval pouze před sebe. Tímto tvrzením dle krajského soudu stěžovatel sám prokázal, že si nevytvořil takové podmínky, aby se přesvědčil o situaci vpravo, tudíž vlastní vinou ani nemohl dát přednost v jízdě řidiči osobního automobilu Seat Toledo, protože ani nezjišťoval, jestli někomu dát přednost v jízdě nemá. Na závěru o tom, že stěžovatel nedal přednost v jízdě a ani se nepřesvědčil, zda po vozovce nepřijíždí vozidlo s právem přednosti v jízdě, by nemohlo dle krajského soudu znalecké zkoumání nehodového děje nic změnit, jestliže se tento závěr odvíjí i od vlastního popisu situace ze strany stěžovatele.

Krajský soud se tak s argumentací uvedenou žalovaným zcela ztotožnil a dospěl k závěru, že žalovaný postupoval správně, pokud stěžovateli v jeho námitce na provedení znaleckého posudku nepřisvědčil.

pokračování

III. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

Rozsudek krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností z důvodů vymezených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel předně krajskému soudu vytýká, že nezkoumal jeho námitku, že správními orgány nebylo nade všechnu pochybnost prokázáno, že se stěžovatel přestupku dopustil.

Dále je stěžovatel přesvědčen, že oba správní orgány, které mají procesní odpovědnost za zjištění skutkového stavu, nepostupovaly v přestupkovém řízení tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Uvedl, že existuje-li ne zcela nepravděpodobná možnost, že deliktního jednání se dopustil někdo jiný než obviněný z přestupku, nelze jej za přestupek postihnout (*in dubio pro reo*); důkazní břemeno přitom nese správní orgán. Dokazování správních orgánů však dle stěžovatele zůstalo neúplné, neboť bez znaleckého posudku z oboru doprava nelze učinit spolehlivý závěr o mechanismu vzniku dopravní nehody.

Na základě shora uvedeného stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti upozornil, že žalobní námitku týkající se prokázání spáchání dopravního přestupku krajský soud přezkoumatelným a zejména správným způsobem ve svém rozsudku vypořádal. Dále uvedl, že ve svém rozhodnutí podrobně vysvětlil, proč nepovažoval důkaz znaleckým posudkem za potřebný, a dodal, že stěžovatel neuvádí (a nikdy neuváděl) žádnou konkrétní skutečnost, kterou by měl znalecký posudek prokázat. Na závěr uvedl, že ze shromážděných podkladů (a to včetně tvrzení stěžovatele) bylo beze zbytku zřejmé, že stěžovatel se nepřesvědčil o situaci na komunikaci, na kterou na jízdním kole vjížděl ze stezky pro cyklisty, a v důsledku toho nedal přednost v jízdě řidiči osobního automobilu. Na tom by dle názoru žalovaného nemohlo znalecké zkoumání nic změnit, a proto nebylo důvodu takový důkaz provést. Žalovaný se tedy s argumentací krajského soudu ztotožnil a kasační stížnost navrhl jako nedůvodnou zamítnout.

IV. Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., tj. vady řízení před správním orgánem a nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel předně namítal nezákonnost rozsudku krajského soudu, kterou spatřoval v nevypořádání jeho žalobní námitky týkající se pochybností o prokázání, zda se předmětného přestupku dopustil. Nejvyšší správní soud konstatuje, že svým obsahem se jedná o námitku nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů (nikoli tedy jeho nezákonnosti). Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je vadou tak závažnou, že se jí Nejvyšší správní soud musí zabývat i tehdy, pokud by to stěžovatel nenamítal, tedy z úřední povinnosti [srov. § 109 odst. 4 s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud se proto nejprve věnoval této námitce, neboť pouze v případě přezkoumatelného rozhodnutí je zpravidla možno hodnotit i jeho zákonnost.

Zdejší soud na úvod poznamenává, že nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS) založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny. Zmíněnou vadou však rozsudek krajského soudu stížen není a rovněž důvody, pro které krajský soud žalobu zamítl, jsou v odůvodnění rozsudku srozumitelně uvedeny. Nesouhlas stěžovatele s vlastním hodnocením soudu přitom nemůže sám o sobě znamenat nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Nejvyšší správní soud tedy naplnění důvodů kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. neshledal.

Další námitka stěžovatele směřovala do úplnosti zjištění skutkového stavu správními orgány, kdy stěžovatel současně k důkazu navrhoval vyhotovení znaleckého posudku z oboru doprava.

Stěžovatel byl v projednávané věci uznán vinným ze spáchání přestupku dle ustanovení § 23 odst. 1 zákona o silničním provozu, dle kterého při vjíždění z místa ležícího mimo pozemní komunikaci na pozemní komunikaci musí dát řidič přednost v jízdě vozidlům jedoucím po pozemní komunikaci, což platí i při vjíždění ze stezky pro cyklisty na jinou pozemní komunikaci. Povinností dát přednost v jízdě se přitom rozumí povinnost řidiče nezahájit jízdu nebo jízdni úkon nebo v nich nepokračovat, jestliže by řidič, který má přednost v jízdě, musel náhle změnit směr nebo rychlost jízdy (§ 2 písm. q) zákona o silničním provozu].

Mezi účastníky řízení není sporu o tom, že se stěžovatel pohyboval po stezce pro cyklisty křižující pozemní komunikaci, přičemž v místech tohoto křížení byl stěžovatel povinen dát přednost v jízdě vozidlům jedoucím po pozemní komunikaci. Stěžovatel je však přesvědčen, že se deliktního jednání nedopustil, a správní orgány byly proto v pochybnostech o průběhu skutkového děje povinny nechat vyhotovit znalecký posudek, který by učinil spolehlivý závěr o mechanismu vzniku dopravní nehody. Stěžovatel svoji představu o průběhu nehodového děje v kasační stížnosti blíže nevyklčil, neupozornil ani na konkrétní pochybení nebo mylné úvahy žalovaného či krajského soudu, ke kterým by se Nejvyšší správní soud mohl vyjádřit, případně jaká odlišná zjištění by mohlo přinést vypracování znaleckého posudku. Z obsahu podaného odvolání proti rozhodnutí správního orgánu lze nicméně nad rámec dovodit, že stěžovatel označil jízdu řidiče vozidla

pokračování

J. D. za bezohlednou, s tím že jej řidič srazil v momentě, kdy opustil cyklostezku, přičemž kdyby se řidič dostatečně věnoval řízení, musel by jej zahlédnout a spolehlivě zastavit.

Stěžovatel k průběhu nehodového děje do úředního záznamu o podání vysvětlení ze dne 28. 10. 2010 sepsaného Policií České republiky vypověděl, že v momentě, kdy se blížil ke konci cyklostezky, foukal mu do tváře protivítr, hlavu měl tedy mírně skloněnou, ale neustále vnímal situaci před sebou. Uvedl, že než vyjel z cyklostezky, žádné vozidlo blížící se po místní komunikaci ulice Sochorova neviděl. Před vyjetím z cyklostezky přibrzdil, snížil rychlost jízdy a pokračoval dále přes místní komunikaci s tím, že opět vjede na cyklostezku pokračující na místní komunikaci. Při ústním jednání konaném před správním orgánem dne 10. 1. 2011 dále vypověděl, že jel rychlostí asi 10 km/h a díval se přímo před sebe, před ním žádná překážka nebyla; doprava se nedíval. Dodal, že když jede rovně, dívá se před sebe na přední kolo. V rámci ústního jednání před krajským soudem ještě doplnil, že o značce „dej přednost v jízdě“ ví, problém je však v tom, že nikdo neuznává, že když se dívá před sebe, jeho zorný úhel je i přes to, že nosí brýle, kolem 150°, čili se na pravou stranu nemusí dívat, doprava vidí. Doplnil, že jezdí pomalu, nicméně že pomalu jet nemůže, neboť pomalá jízda má obrovskou nevýhodu, že snadno chytne balanc na kole, čili jeho prvotní zájem je dívat se před sebe na silnici, aby udržel kolo v takovém stavu. Upozornil, že na pravé straně ulice Sochorova parkují auta a je tam dost špatně vidět, nicméně že si nepamatuje, že by tam auta parkovala. Na závěr zopakoval, že se doprava nedíval, protože to nebylo třeba, neboť je pro něj důležité, co vidí před sebou; již dvakrát z kola spadl z toho důvodu, že sledoval, co bylo vpravo nebo vlevo.

Žalovaný ve svém rozhodnutí uvedl, že z charakteru stop na automobilu, z faktu, že vozidlo nezanechalo žádné brzdné stopy, z menšího rozsahu poškození jízdního kola a rovněž i z krevní stopy stěžovatele zanechané na vozovce lze dovozovat, že vozidlo řízené J. D. jelo pomalu a tvrzení o jeho bezohledné jízdě nic nenasvědčovalo. Dle žalovaného tedy bylo zjevné, že nedošlo k žádnému výraznému odhození stěžovatele ve směru jízdy vozidla, což odpovídá i verzi, kterou vypověděl řidič J. D.

Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že má-li správní orgán za to, že byl dostatečně zjištěn skutkový stav, není jeho povinností navržený důkaz provést. Rozhodnutí o tom, které z navržených důkazů provede, však není věcí libovůle správního orgánu. Správní orgán je povinen odpovědně vážit, které důkazy je třeba provést, zda je potřebné stav dokazování doplnit a posuzovat důvodnost návrhů stran na doplnění dokazování. Pokud některé z navržených důkazů neprovede, musí přesvědčivě zdůvodnit, proč se tak stalo (srov. rozsudek ze dne 13. 11. 2009, č. j. 5 As 29/2009 - 48; dostupný na www.nssoud.cz).

Zjištění všech důležitých okolností ve správním řízení je povinností správního orgánu a on je také tím, kdo určuje, jaké důkazy v řízení budou provedeny [§ 50 odst. 1, 2, § 51 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů] a tím, kdo provedené důkazy v jejich vzájemné souvislosti hodnotí [§ 50 odst. 3 správního řádu]. Znalecký posudek je jedním z možných důkazů, ke kterým správní orgány přistupují za situace, kdy rozhodnutí závisí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoby nemají, a jestliže odborné posouzení skutečností nelze opatřit od jiného správního orgánu [§ 56 správního řádu]. Citované ustanovení výslovně

nestanoví, v jakých případech je nezbytné či vhodné nechat znalecký posudek zpracovat. Z povahy věci nicméně vyplývá, že se bude jednat o situace, kdy bude mít správní orgán oprávněné pochybnosti o průběhu skutkového děje, přičemž hodnocení konkrétních pochybností nelze provést bez potřebných odborných znalostí.

Žalovaný ve shodě s krajským soudem dospěl k závěru, že v daném případě nejsou důvody pro znalecké zkoumání nehodového děje dány, a Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Z obsahu spisového materiálu zdejší soud ověřil, že rekonstrukce průběhu nehodového děje byla provedena v souladu s výpověďmi stěžovatele, ze kterých lze dovodit, že se stěžovatel skrze soustředění na vlastní jízdu nemohl plně věnovat okolnímu provozu. V důsledku toho pak došlo k situaci, kdy stěžovatel nedal při křížení pozemní komunikace v místě, kde protíná cyklostezku, přednost v jízdě vozidlu, které řídil J. D. Rozsah škod na vozidle i jízdním kole stěžovatele je poměrně malý, rovněž z lékařské zprávy o zranění ze dne 1. 11. 2010 vyplývá, že ke srážce s největší pravděpodobností došlo pouze v nízké rychlosti, a stěžovatel tak neutrpěl závažnější zdravotní následky (otřes mozku a oděrky obličeje, s nutností hospitalizace po 4 dny). Lze tedy přisvědčit žalovanému, že takovýto skutkový stav nijak nenasvědčuje verzi stěžovatele uvedené v odvolání, tedy že ke střetu došlo v důsledku bezohledné jízdy řidiče vozidla. Žalovaný ve svém rozhodnutí ostatně velmi správně poznamenal, že poukazování na jednání druhého řidiče nemůže samo o sobě znamenat zbavení odpovědnosti za jednání vlastní. Předmětem řízení je skutek stěžovatele spočívající v nedání přednosti v jízdě, a není tedy na místě zjišťovat možnosti řidiče vozidla odvrátit střet v situaci, kterou vyvolal stěžovatel. Jak již konstatoval krajský soud, v projednávané věci bylo správními orgány s dostatečnou mírou pravděpodobnosti prokázáno, že se stěžovatel dopustil jednání, jež bylo posléze kvalifikováno jako naplnění skutkové podstaty předmětného přestupku. Stěžovatel vlastní skutečnost, že nedal přednost v jízdě, sám ve své podstatě nezpochybňoval, jestliže svoji jízdu popsal tak, že se doprava nedíval a díval se před sebe na přední kolo. Nejvyšší správní soud se tedy ztotožňuje se závěrem žalovaného i krajského soudu, že v projednávané věci nebyly vzhledem k popisu nehodového děje stěžovatelem i dalším provedeným důkazům (rozsah škod, utrpěná zranění) dány důvody pro znalecké zkoumání průběhu nehody. Stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl ani žádné důvody či okolnosti, pro které považuje vyhotovení znaleckého posudku za potřebné; nenabídl soudu ani jinou variantu průběhu nehodového děje, kterou by znalecký posudek mohl osvědčit. Ryze obecné konstatování o existenci rozumné pochybnosti o průběhu nehodového děje nemůže v žádném případě nahradit zcela konkrétní popis skutečností, o které měl stěžovatel svůj požadavek na vypracování znaleckého posudku opřít. Za těchto okolností shledal Nejvyšší správní soud kasační námitky stěžovatele nedůvodné.

V. Závěr a náklady řízení

Stěžovatelem uplatněné kasační námitky nebyly ve vztahu k napadenému rozsudku krajského soudu shledány důvodnými, v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým Nejvyšší správní soud dle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti, kasační stížnost byla proto v souladu s § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. zamítnuta.

pokračování

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému, jak vyplývá z obsahu spisu, náklady v tomto řízení nevznikly, Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. ledna 2013

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu